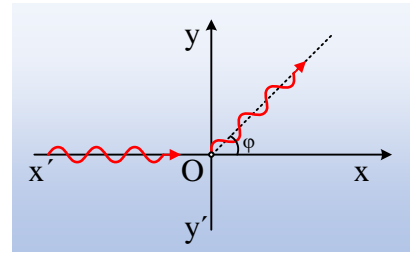

Η σκέδαση Compton και μια εφαρμογή

Ένα ηλεκτρόνιο βρίσκεται ακίνητο στην αρχή O ενός συστήματος ορθογωνίων αξόνων. Ένα φωτόνιο με μήκος κύματος $\lambda=0,2\text{nm}$ διαδίδεται κατά μήκος του άξονα $x'x$ και μετά την αλληλεπίδρασή του με το ηλεκτρόνιο, διαπιστώνουμε ότι το φωτόνιο αποκτά μήκος κύματος λ' και διαδίδεται όπως στο σχήμα, σχηματίζοντας γωνία φ με τον x άξονα, όπου $\eta\mu\varphi=0,8$ και $\sigma\upsilon\eta\varphi=0,6$

Ζητούνται:

- Η ενέργεια και η ορμή του φωτονίου που προσπίπτει στο ηλεκτρόνιο.
  - Η ενέργεια και η ορμή του σκεδαζόμενου φωτονίου.
  - Η κινητική ενέργεια που αποκτά το ηλεκτρόνιο.
  - Οι συνιστώσες της ορμής του ηλεκτρονίου στους δυο άξονες x και y .
  - Η γωνία που σχηματίζει η διεύθυνση κίνησης του ηλεκτρονίου με τον άξονα x .
- Δίνονται $c=3\cdot 10^8\text{m/s}$, $h=6,6\cdot 10^{-34}\text{J}\cdot\text{s}$, $q_e=-1,6\cdot 10^{-19}\text{C}$, $m_e=9\cdot 10^{-31}\text{kg}$, ενώ οι ενέργειες να υπολογιστούν σε eV .

Μέγιστη ενέργεια και ορμή στο φαινόμενο Compton

Μια δέσμη φωτονίων με ενέργεια 12keV σκεδάζεται από ελεύθερα ηλεκτρόνια ενός στόχου.

- Ποιο είναι το μήκος κύματος των φωτονίων της δέσμης, πριν την σκέδαση;
  - Ποιο είναι το μήκος κύματος των φωτονίων που σκεδάζονται κατά γωνία 90° , σε σχέση με την αρχική τους διεύθυνση;
  - Να υπολογισθεί η τελική κινητική ενέργεια ενός ηλεκτρονίου πάνω στο οποίο σκεδάστηκε ένα από τα παραπάνω φωτόνια.
  - Να βρεθεί η μέγιστη ενέργεια και η αντίστοιχη ορμή που μπορεί να αποκτήσει ένα ηλεκτρόνιο, μετά από την σκέδαση της παραπάνω δέσμης φωτονίων.
- Δίνονται $c=3\cdot 10^8\text{m/s}$, $h=6,6\cdot 10^{-34}\text{J}\cdot\text{s}$, $m_e=9\cdot 10^{-31}\text{kg}$ και $1\text{eV}=1,6\cdot 10^{-19}\text{J}$.

Μέγιστη κινητική ενέργεια του ηλεκτρονίου στο φαινόμενο Compton

Φωτόνιο με μήκος κύματος λ , προσπίπτει σε ακίνητο ελεύθερο ηλεκτρόνιο. Αν η μέγιστη κινητική ενέργεια που αποκτά το ηλεκτρόνιο μετά την κρούση είναι

$$K_{e,\text{max}} = \frac{2h\cdot c}{\lambda_c}, \text{ τότε ο λόγος } \frac{\lambda}{\lambda_c} \text{ του μήκους κύματος } \lambda \text{ προς το μήκος κύματος}$$

Compton λ_c είναι:

$$\alpha) \frac{\lambda}{\lambda_c} = \sqrt{2} \quad \beta) \frac{\lambda}{\lambda_c} = \sqrt{2}-1 \quad \gamma) \frac{\lambda}{\lambda_c} = \sqrt{2}+1$$